

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többzsöri hirdetésnél oleóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvmodájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Készítetek nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXI. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvmodájába küldendők.

A kvóta.

Zombor, 1898. június 30.

A nélkül, hogy beavatott lenne a magyar kvóta-bizottság tárgyalásainak nyilvánosságra nem jutott aktáiba és részleteibe, észrevehette bárki a nyilvánosságra került adatokból, hogy Horánszky Nándor milyen gyöngye okkal magyarozza kilépését a bizottságból és milyen egyoldalú, hogy ne mondjuk, hamis világitásba helyezi a bizottság többségének, vagy helyesebben összes többi, tehát ellenzéki tagjainak is magatartását és az eddig elért eredményt. Meggyőződésünk ugyan, hogy mihelyest a kvóta-bizottság jelentése minden aktájával és adatával, a mint biztosan várható, az országgyűlés elé terjesztetik, a teljes igazság azonnal kiderül. Hanem addig is megakadályozhatjuk a közvélemény ítéletének félrevezetését, bármely indískréció nélkül, pusztán a közismeretű adatok alapján.

Horánszky ugyanis hármas váddal illeti a kvóta-bizottság tagjait. Először, hogy eltértek a magyar kvóta-bizottság elvi alapjától; másodsor, hogy a kvóta kiszámításával olyan lejtőre léptek, amelyen Magyarország igazságtalan megterheléséhez kell jutniuk; harmadsor, hogy már most, midőn a 31-97 százalékos kvótát kiszámították, nemcsak elviselhetetlen terhet ajánlottak föl az ország rovására, hanem összeütközésbe kerültek eddigi álláspontjukkal is, a melyen a 31⁴/₁₀%-os

kvótát mondották helyesnek. Horánszky ugyan-ezekből az okokból lépett ki a bizottságból, ugyanezért emeli föl tiltakozó szavát a bizottság eljárása ellen.

Mind a három állítás alaptalan, a reájuk alapított vád semmis. A már is nyilvánosságra jutott adatokból könnyen bebizonyíthatjuk ezt.

Kezdjük a megfordított sorrendben; így megkapjuk a helyzet kulcsát és a hamis kiindulópont magyarázatát.

A magyar kvóta-bizottság két üzenetében, Horánszky és Apponyi hozzájárulásával, meghatározta elvi alapját, az összes egyenes és közvetett adók pénzügyi eredményében az új, valamint az egyoldalú megterhelést képező adók és az átfutó tételek levonásával. A bizottság e mellett mindig hangsúlyozta, hogy ha az osztrákok erre az álláspontra helyezkednek, abban az esetben kell az 1886—1895. évi zárszámadások alapján számítani és elfogadni az így kijövő eredményt, mert az eddigi kvótát a 31⁴/₁₀%-ot nem tekintik változhatatlannak, kabalisztikus számnak, hanem régi számítások eredményének, amelyet az újabb adatok révén bíráltni lehet. Ehhez azonban conditio sine qua non, hogy a fentebb jelzett elvi alapon történjék a számítás.

Horánszky azt mondja a nunciumoknak ezzel a világos kijelentésével szemben, hogy a mint a bizottság föladja a mostani kvótát, egyszersmind elhagyja az elvi alapot és igazságtalan terhez vezető lejtőre lép. Ez nem áll. Mert ha Horánszky — a mint egy tanulmányában tette és most is hangsúlyozza — rossznak tartja az eddigi alapot, úgy erről lehet beszélni, ámbátor mi most is sokkal jobbnak tartjuk ezt a rendszert, mint az ő tervét. Ha továbbá azt mondja, hogy adatokkal és alapos tanulmánnyal tudja bebizonyítani, hogy Magyarországra nézve még az eddigi kvóta is magas, ugye ez is lehet, ámbátor mi nem hiszünk. Azt ellenben tudjuk, hogy Horánszky ezzel a bizonyítással eddig még sem a kvótabizottságban, sem azon kívül elő nem állott; már pedig kilépésének és vádjának igazolására a jövőben adandó felvilágosítás nem szolgálhat, eltitkolt, a végső percig elő nem adott munkálata a kvótabizottságra meggyőző erőt nem gyakorolhatott, a közönséget pedig fel nem világosíthatta.

Bátran állíthatjuk ezek szerint, hogy eddig Horánszky is a bizottságnak azt az álláspontját foglalta el a kvóta kiszámításánál, a melyet fen-

tebb jeleztünk. Állítjuk továbbá, hogy ezt az álláspontot a bizottság most sem hagyta el, mert ezen az alapon ejtette meg számítását; harmadszor pedig állítjuk, hogy ezt a számítását, a mint a felsorolt levonásokból látjuk, nemcsak úgy ejtette meg, mint 1887-ben, a mit Horánszky akkor elfogadott és a mire egyik üzenetében most is, az ő hozzájárulásával, hivatkozott a bizottság, hanem ezt az alapot még megszükitette és szigorubbán számított, mint 1887-ben. Ha eképen 31-97% jött ki, ebből nem következik sem az elvi alap elhagyása, sem az ország igazságtalan megterhelése; az eddigi kvótabizottságok legalább nem voltak ezen a nézeten.

Igaz, hogy az osztrák kvótabizottság nem jelentette ki hivatalosan, hogy elfogadja a magyar bizottság elvi álláspontját, de két dolgot tett. Egyfelől elhagyta a népesedési és állambázis-társi álláspontot, a melyekből 42—43 százalékos számított ki Magyarország terhére; másodsor maga is az egyenes és közvetett adók alapján kezdett számítani és ezekből az átfutó tételek hiányos és az egyoldalú adók épen nem kellő levonásával terhünkire kihozott 38¹/₂%-ot; harmadszor, a mikor a magyar bizottság ezt is elfogadhatatlannak jelentette ki, akkor felszólította ezt, számíton és utána késznek nyilatkozott arra, hogy belemegy a magyar bizottság számításának minden tételébe, mert az ellen elvi nehézség nem forog fenn. Így tehát az osztrákok tényleg elfogadták a magyar álláspontot, mire a magyar bizottság a maga elvi alapján számított. Az osztrák bizottság ezt nem csak vissza nem utasította, de hajlandónak jelentkezett a számításai tételek bírálataiba beleszállni, csak időhaldékot kért, amit meg is kapott.

Ez a tényállás; ez az igazság! Szó sincsen tehát az elvi alap föladásáról, sőt inkább az tényleg elfogadott és nincs más kvóta, mint amit ez az elvi alap nagyon szigorú számításával ad. Aki igazságos, az kénytelen ezt elismerni; aki ennek ellenére vádol, az alaptalanul vádol.

N-t.

Két rendszer bajvívása.

Zombor, 1898. június 30.

Két rendszer, az ó- és új-világ rendszerét látjuk a spanyol-amerikai háboruban megtestesítve, a haldokló, a kevés létjogosultsággal bíró régi

A „BÁCSKA“ tárcája.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin II. regénye.

Fordította: **Szöllősi Jenő.**

(Folytatás.)

(19.)

Tizennyolcadik fejezet.

Blomkisz uram az Alster töltésén levő egyik hamburgi szállodában II. emeleti szobájában sétált — körülbelül hat nappal Elmenreich kisasszony kihallgatása után — kezében jácintussokkal s élvezte azok illatát, majd kibámolt a négyzetes, csupa palotákkal beépített Binnen-Alsterbassius kék vizére. Künn nyüzsgő, pezsgő élet és elevenség.

— Gyönyörű szép város ez a Hamburg! — mondá Blomkisz, nagy, hajlott orrát a virágokhoz tartva; szépen van kiépítve, gazdag, nagy a forgalma, jól élnek; kitünően főznek az asszonyai s ha még Sivers Pál is benne volna, a világ legszebb városának mondanám, ha — ha benne tudnám Sivers Pálat.

Kopogtattak az ajtóján.

Blomkisz odament s kinyitá az ajtót; civilbe öltözött rendőr lépett be.

— Nos mit tudott ki, kérdé a hollandi.

— Azon a buenos-ayresi hajóval nem mentünk semmire, jelenti szolgálatteljesen, de halkan a hivatalnok. Utána néztem az utasok lajstromának, de Murman Londonból nem volt közöttük és az ügynök azt mondta, még emlékszik minden beszált utasra, de a leirtam emberhez hasonló biztosan tudja, nem szállt fel a hajóra.

— Ugy ennek a hírek rendkívül örülök, szolt Blomkisz; legyen oly szives és vigyen el egy kis levelet Elmenreich Sámuel urhoz a Neuer Wall-ba.

A hivatalnok szives szolgálatkészségére Blomkisz

asztalhoz tilt s nála szokott sajátos gondossággal és tisztasággal a következőket írta:

Igen tisztelt Uram!

Lesz-e oly kegyes, hogy engem a délelőtt folyamán újabb megbeszélés végett elfogad.

Teljes tisztelettel stb. Blomkisz.

E levelet sziveskedjék Elmenreich urnak személyesen átadni, majd szóbeli vagy írásbeli feleletet kap, melyely szives lesz azonnal hozzám jönni. Remélem, hogy más szolgálattal aztán nem terhelem.

A hivatalnok szolgálatkészségéről biztosította s hogy nagy megtiszteltetés reá nézve, hogy ily híres szakemberrel érintkezhet. Eltávozott.

Egy kis fél óra multán visszajött a feleletet adó levelkével, melyet Blomkisz óvatosan nyitott fel zsebkésével.

Elmenreich nagy betűkkel, vastagon, inkább egy héber tudóshoz, mint egy kereskedőhöz illő vonásokkal írta: — Habár el sem gondolhatom, mi mondani valója volna még hozzám — mert hisz mult heti beszélgetésünk elég alkalmat adott arra, hogy minden engem illetőt megtudjon — de azért vallásom tanításának értelmében nem utasítok el embert, ki ajtómon kopogtat, kinek tovább kell utaznia s délelőtti látogatását elvárom.

— Nos, jó, Sámuel, mondá Blomkisz magában, — te ugyan jeles firma vagy a szakmádban — hanem azt hiszem, hogy beszélgetésük még nem merítette ki annyira ezt az ügyet s ép ezért akarlak még egyszer meglátogatni.

Blomkisz elboacsajtotta a szolgálatára kirendelt rendőrt és udvariasan megköszönvén fáradságát, azonnal a csendes, elzárt házhoz tartott a Neuer Wallba.

Elmenreich ismét privát szobájában fogadta hosszú kabátban, fején bársony sikkával s mint mindig, most is halvány és áthatlan volt.

— Beszéltem az ön nővérével, kezdé a hollandi a beszédet.

— És persze elmondott magának mindent, egész szegényet és gyalázatát, mondá megvetőleg Elmenreich.

— Igen, uram! Elmondott mindent: szerencsésjét és nyomorát. De szegénynek és gyalázatnak még csak nyomát sem fedeztem fel szavaiban.

— Felfogás dolga! véle Elmenreich.

— Igen, a felfogás dolga, ismétlé e szavakat Blomkisz, itt a vallás szempontjából, amott a humanizmus szempontjából; hanem ezen ne is vitakozunk, folytatá Blomkisz. De mondott az asszony olyan dolgokat, ami már nemcsak a felfogás dolga. Így például egy gyermek elvesztése, eltűnése, mondá erős hangsúllyal Blomkisz.

— Mit ért ön ezalatt? kérdé meglepő közönyösséggel a bankár.

A hollandi átható tekintet vetett a kis sovány emberre.

— Értem alatta, folytatá, a nővére, van Heeren Rebekára gyakorolt törvényellenes kényszer és a folytonos kísértés.

— Bizonyítsa be! szolt hidegen Elmenreich.

— Azt majd ön teszi meg! Hol van testvére, van Heerenné asszony fiának, akit ön Párisba vitt, a balotti bizonyítványa?

Elmenreich finom metszésű kis száját még szűkebbre szorította szorongatásában.

— Nem vagyok vele köteles! Nem mutatom meg, szolt.

— Nos, akkor be fogom önnök bizonyítani, hogy az a fiu nem halt meg, amint ezt testvérével elhitette, hanem ön egyszerűen kitette a Concordia piacra. Ime, olvassa a rendőri hivatal tudósításának kivonatát:

„1842. Augusztus. Egy körülbelül 3 éves, német-ajku gyermek találtatott a Concordia piacon 3-áról 4-ére követő éjjel, kinél zsidó imakönyv volt, amelynek fedelére e nevek voltak írva: Hamburg, Rebekka Elmenreich, Sámuel és Isak Elmenreich. A negyedik portálon őrt álló katona látta, mint illan el a gyermek mellől egy gyöngye, kis ember. — Az akkor dühöngő nagy tűz s a hamburgi katasztrófa lehetetlenné tette a kutatást. A gyermek azt mondta, hogy Pál a neve, és még valamit, ami Sivers-hez hasonlított, miért is a Karmelita nők, kik magukhoz vették, ezt a nevet adták neki.“

küzd a jelen nagy szülöttével, a hatalmasan emelkedett, az anyai prózáttól megszabadult amerikai nemzettel. Csodálatos játéka a sorsnak, hogy az a világrész, mely alig 400 év óta ismeretes, megtámadja azon országot, honnét leigázták és a hajdani hatalmas spanyol birodalom utolsó foszlányai most ennek világáig, melyeket annyi időn át méltatlan szolgátságban tartott. A harc kimenetele nem lehet kétséges, ha összemérjük az anyagi erőket, melyek mindkettőnek rendelkezésére állanak. — a spanyol hidalgó — ki nem vett soha sem részt a jelen kor nagy törekvéseiben, nem ismeri a munka anyagi eredményeit és sikereit, régi vitézségénél és hazafiasságánál egyebet nem visz a csatába, biztosan a bukás örvényébe siet a nagy unio hatalmával szemben, mely óriási anyagi erejével magával Európával versenyezni képes. Nem elég, hogy e szerencsétlen ország elveszíti gyarmati birtokait, melyek nélkül eddig élte nem tudott, hanem belől is a lét és nem lét válságával fenyegettetik.

Egyebet a politikánál, állami küzdelmeknél és pártoskodásoknál, minden reális élethajójával, ezen papi-uralom és vallási türelmetlenség alatt nyugótt nép amugy is nem ismert, a mai kor liberalizmusa, a valódi alkotmányosság, továbbá az általános előmenetel anyagi téren, ezen csudálatos középkorbeli országot nem érték, érzéketlenek voltak a kor haladása és átváltozása iránt — és ime, most következik be a nagy válság — nem tudom főnixként újra feltámad-e ezen züllésnek indult ország hamvaiból? Nagy tanulsága a történelmi nyílás meg szemünk előtt, ha a következményeket levonjuk Spanyolországnak ezen végső vajadásaiból és az abszolutizmus átkát látjuk megvalósítva annak mostani nemzeti szerencsétlenségében.

Spanyolország elveivel soha nem volt képes gyarmatosítani, mivel gyarmatait kiszípolozó vámpolitikájával egyedül fosztogatási alanyoknak tekintette, melyek kincseivel a maga uri szegénységét segíté; nem hogy tért nyitott volna iparnak és kereskedelemnek, oda portált papjai és hivatalsergével a benszülöttek utolsó idői rabszolgaságban tartá, az idegeneket nem tudta kiűrbirtokaiba csábítani, ha oda is telepedett, létele a papi türelmetlenség, a hivatalnokok zsarolása miatt tűrhetlen lett és így mindig ellenséget kelle látnia gyarmatosításban, mely végtére ellenállhatlanul és segítve az amerikaiaktól, most kitört.

Példát vegyünk magunknak az államok Spanyolország ezen öntelenségéről és nemzeti léhaságából keletkezett válságából saját politikai elveik és irányozmék meghatározása és érvényesítése tekintetéből, a romlottság, az erkölcsi züllöttség, a munka kerülése, a nemesi, a gentri hajlamok magán és nyilvános utoni dédelgetése és a szójárásos spanyol gög és üresség, egy országot biztosan a bukás örvényébe viszik.

És még egy tanulság rejlik ezen válságnál, és ez az, hogy bárminő gazdag anyagi kincsekkel, az éghajlatnak a termények bárminő kedvezésével legyen megáldva, azonfelül bárminő fényes legyen multja egy országnak, ha jelene, ha népe meg nem érti az általános haladás, az idő szavát, ha teljes kényelemmel megmarad az ósdi mellett, nemcsak megszűnik számottevő tényező lenni, de még annak léte is kérdés alá jön, mivel a nem-

zetek versenyében könnyen eltiporja a derekabb, az erősebb, minthogy a természetben, a fizikai életben is mindenütt a jó és fortiosus érvényesül.

R. A

Ujdonságok.

Az iskolai év vége. Bezárultak az iskolák kapui. A 10 hónapi nehéz munka után a deáksereg haza távozik s boldogan pihen 2 hónapig. A helybeli főgimnáziumban és felső kereskedelmi iskolában a bizonyítványokat szeptember d. e. az ünnepélyes „Te Deum” után osztották ki. Az értesítőkörül jövő számunkban közlünk ismertést.

Trautenau. Hétfőn volt évfordulója a trautenauai ütközetnek. A helybeli helyőrség kegyelettel áldozott ez évben is az elesett hősöknek. Ünnepélyes istentisztelet volt délelőtt s aztán társasbéd, a melyre a nyugdíjas tiszték is hivatalosak voltak. A trautenauai ütközetnek élő helybeli részesei szintén megjelentek az istentiszteleten s este összejövetelt rendeztek a Dienes-féle vendéglőben. Az összejövetelen a tisztikar is jelen volt.

Beírások a zombori állami főgimnáziumban. Értesítettek a nagyérdemű, érdekeltek szülői, hogy az 1898. iskolai évre szóló előleges beírás folyó évi július 1-én és 2-án reggeli 9—12 órákban fog eszközöltetni. Az utólagos beírások szeptember 1., 2. és 3-án fognak megtartatni. Az igazgatóság.

Választás. O-Palánkán segédjegyzővé Kuszi Gyula választott meg.

Bácsmezei kör. Budapestén ismét alakult egy bácsmezei kör. A napokban tartották meg az alakuló közgyűlést, a mely alkalommal elnökké Jankovich Ákos választották meg, aki 500 frrtal a kör alapító tagjai közé lépett. A körnek megalakított választmánya elhatározta, hogy minden évben 25 fiu- és 25 leánygyermek fog teli ruhával ellátni.

Gyászhir. Dr. Milkó Izidort, a kiváló író sulyos csapás érte; édes anyja, dr. Milkó Lipótné f. hó 27-én Szabadkán elhunyt. Temetése 29-én d. u. 4 órakor ment végbe általános részvét mellett.

Új ügyvéd Szabadkán. Dr. Piller Arthur Budapestén sikerrel letéve az ügyvédi vizsgát, Szabadkán iródtat nyitott.

Erettségi. Az újdéki kir. kath. magy. főgimnáziumban június hó 20. és 21-én tartották meg dr. Platz Bonifác, tanker. kir. főigazgató elnöksége alatt az erettség vizsgálat szóbeli részét. A jelentkezett 23 tanuló közül 3 az írásbelin elbukván, az erettségire bocsátott 20 tanuló közül 2 — Jakob Károly, Schossberger Sándor — jelesen, 6 — Deák, Engelberger, Hermann, Koráni, Mészáros, Weitzenfeld — jól és 9 egyszerűen érett. 3 hó múlva teendő javító vizsgálatra 2 tanuló utasították, egy évre visszavetették 1.

Ujirnok Dautován. Dautován községi irnokká Horváth Gyula választották meg.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Dorner Jenő és Dorner Leó mint gyermekei, öz. Farkas Józsefné szül. szentgyörgyi Gyalóky Hermin mint testvére a maguk, valamint a számos rokon és ismerősök nevében is fájdalommal jelentik a felejthetlen jó anyát, a hön szeretett testvér és rokon öz. Dorner Bódogné szül. szentgyörgyi Gyalóky Judit hosszas szenvedés és a halotti szentségek átjatos felvétele után folyó évi június hó 29-én, reggeli 1/4 órákor életének 50-ik évében történt gyászos elhunytat. A megboldogultnak hült tetemei 1898. évi június hó 30-án délután 5 órakor fognak az elhunyt lakásán (IV. ker., Múzeum-körút 35. szám alatt) a róm. kath. bitvallás szertartása szerint becsontatni és a budai cs. és kir. katonai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engedélyt szent miseáldozat 1898. évi július hó 1-én délelőtt 10 órakor fog a belvárosi plébánia templomban az Urnak bemutatatni. Budapest, 1898. évi június hó 29-én. Áldás és béke hamvaiba.

Szalay Frigyes, lapunk helyettes szerkesztője egyéb elfoglaltsága miatt ezen állásától megvált. A felelős szerkesztő távollétében lapunk szerkesztéséért a szerkesztőség felelős.

— Hogy az ön nővére a gyermeknek, kit ön mindenféle ürügy alatt elszakított tőle, egy imakönyvet rejtett kebelebe, arról természetesen ön nem tudott, uram! Láthatja tehát, mint uralkodik felettünk egy felsőbb hatalom, mely nélkül, uram, a mi üzletünk is hiábavaló volna.

Elmenreich Samuel az első szavak hallatára majd elajult, de aztán összeszedte minden erejét, gyorsan magához tért.

— Ugy van, amit mondja: a gyermek retentő gyalázat jelképe volt, mely családunkat s általa a zsidó hitközséget érte. Az az ember elhagyta őt, szegénytelenül egy — más asszony miatt, azt híresztelte magáról, hogy halott, s ezért a tévedés minden emléket el akartam törölni. Sajnos, az a személy erős ellenállást fejtett ki, ami engem kényszereszközökbe utasított, pedig az természetemmel nem egyezik meg.

— Jogos kényszereszközök, uram? — kérde Blomkisz.

— Hitem és lelkiismeretem előtt teljesen jogosak, felel Elmenreich.

— De a törvény előtt nem azok, mondá most Blomkisz. Nincs ugyan szándékomban egy embert, ki előttem — eltekintve e nagy tévedésétől — mint becsületes ember ismeretes, hogy azt az államügyészséggel s más hasonlókkal hozsam közelebbi ismerettségbe. Ön más erkölcsi elvet, más világnézetet vall, mint én, uram, önnek a zsidó vallás betűje, nálam a humanizmus szelene a tettek rugója, ehhez tehát kölesönösen semmi közünk. Egy kéressel fordulok csak önhez, Elmenreich uram, s e kérelem, melynek teljesítését elvárom, sőt követelem, az, hogy ön végre segélypénzt annyira emelje fel, hogy abból rangjához és születéséhez mért tiszteccsével megelhesen. Azt hiszem, ehhez 600 tallér évente elegendő. Tudom, Elmenreich uram, hogy ön, mint okos ember, ezt megteszi. Továbbá, ha odajutna a dolog — önre bízom, mint itéli meg a dolog — hogy a netalan felfedezett azon embert, kinél ama imakönyvet találtam s kire a személyleírás ráillenek, az ön testvére

fiának — kit Párisba vitt — személyazonosságát meg-erősíti.

— A dolgok ily állása mellett megteszem, szólt szárazan Elmenreich.

— Igérje ezt meg nekem becsületére és lelkiismeretére, mintha hitsorsosa volnék, mondá bizalmasan Blomkisz.

— Azóta a husz év óta az ön vallásbeliei előtt sem hagyta el hazug szó az ajkamat — anélkül, hogy esküdtem, mondom Önnek, hogy jónak látom ugy cselekedni, mint ön azt kívánja. Jónak találok — a dolgok állása után — mindnyájunk érdekében. A feltűnés minden nemét kettőlöm, habár barátaim előtt tisztázva vagyok s szememre nem vetnek semmit — és a mások véleményével nem sokat törődöm.

— Ugy, de uram, mi nem élünk ám a régi szövetséges országban s a törvény nem keresi azt, ki milyen hitben és vallás parancsára cselekedett.

Elmenreich éreztette, hogy be szeretné fejezni a terhes beszélgetést.

Blomkisz tehát mélyen meghajolt, Elmenreich egy kissé — s így gyorsan elváltak egymástól.

— No, ezek a zsidók! mormogá Blomkisz az utcára érve. Csupa acél és vas ez az ember s vallásos érzéseiben s gondolkodásában tizenyole századdal maradt el a világtól, de mégis van az őregben valami, ami tiszteletet parancsol; különös kegy, sajátosság bátorsága van, valóságos martírja volna hitsorsosainak, mint a királyok és bírák idejebeli emberek; a legény dühös, fauatikus vallásrajongó, de tisztelettel vagyok iránta, mert érző szív rejlik mind e salak alatt és nemes csira a kis, elsenyvedt, elszáradt emberben.

Blomkisz uram visszament Alkerstai városrészbe, s a lakása körüli fényes, eleven utcákon mosolygó megelégedettséggel sétált végig.

(Folyt. köv.)

108 gyakornoki állás a postánál. A m. kir. posta, távirda és távbeszélőnél betöltendő 108 gyakornokjelölti állásra pályázat van hirdetve. Ezen állásokra az 1898. évi I. t. c. 14. §-a alapján mindazok pályázhatnak, a kik középiskolát vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen végeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal fedhetetlen előéletüket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges a posta és távirda szolgálataira testileg is alkalmas voltak tartoznak igazolni. A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta és távirda igazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettőt (12-öt). A sajátkezűleg írt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által előjáróságuk, a közszolgálatban nem lévők által pedig az illető szolgabíró vagy polgármester útján folyó évi július hó 31-ig a szerint, a hol a pályázók alkalmaztatást ohajtának nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta és távirda igazgatóságokhoz nyújtandók be s a mennyiben az említett határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek, később érkező folyamodványok is elfogadhatnak. A pályázók közül kiválasztottak az illető posta és távirda igazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, a ki aztán feltevéseiket írány végleg határoz. A feltevések a posta és távirda gyakornokjelöltek esküt helyett ezt pótló fogadalmat tesznek. Egy (1) forint napidíjban részesítetnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba: 1. Állásukat az illetékes posta és távirda igazgatóság felhívására folyó évi szeptember hó 1-én, vagy ha az igazgatóság másképen rendelkeznek, ehhez képest elfoglalni tartoznak. 2. Kötelesek a posta és távirda igazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alatt állanak, a posta és távirda kezelést gyakorlatilag elsajátítani s ott rendes szolgálatot teljesíteni. 3. 1899. évi szeptember hó 1-én saját költségükön Budapestre, illetőleg Zágrábra fognak áthelyeztetni a posta és távirda tisztképző tanfolyam szabályszerű hallgatására. 4. A posta-távirda tanfolyam tartalma alatt, mint annak rendes hallgatói, a tanfolyami szabályzatok minden tekintetben alávetik magukat, tehát a beiktatási és tandíjakat is, ha ezek alól a szabályzat alapján föl nem mentetnek, fizetni kötelesek. 5. Napidíjak élvezetében a tanfolyamnak 10 óra terjedő ideje alatt is megmaradnak, de ennek fejében a tanfolyam székelyén levő posta és távirda igazgatóság rendelkezése szerint, szabad idejükben szolgálatot teljesíteni tartoznak. 6. A kik ezen feltételeknek eleget nem tesznek és a kiknek magatartása vagy megbízhatósága kifogás alá esik, valamint azok is, a kik a posta-távirda szolgálataira más okok miatt alkalmatlannak találhatnak: a szolgálat, illetőleg ezen próbaképeni alkalmaztatás alól fölmentetnek. 7. Azok viszont, a kik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen beválnak, a posta és távirda tisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése után posta és távirda gyakornokokká neveztetnek ki, az 1898. évi IV. t. c. 2. §-ában megállapított segélydíjjal, azaz, ha felsőbb tanintézetet végeztek, évi 50 frt, különben évi 400 frt járandósággal; a posta és távirda tanfolyam szabályzata által előírt szakvizsga sikeres letételével pedig igényt szereznek a X-ik fizetési osztályba sorozott s az 1893. évi IV. t. c. meghatározott illetményekkel járó posta és távirda tiszt állásokra s ha ily állásokra helyűresedés hiánya miatt azonnal kinevezhetők nem volnának, addig míg kineveztetésük bekövetkezik, posta és távirda segédtisztí minőségben nyernek alkalmazást.

Értesítés. A budapesti m. kir. állami felső ipariskolába (VIII. Népszínház-utca 8. szám) a beiratás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztály. Rendes tanuló felvételtnek: a) kik a polgári iskola, gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból s algebrából, a mértanból és mértani rajzból; b) akik az ipari szakiskolák második évfolyamát teljes eredménnyel végezték; c) iparossegédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készűtséget tanúsítanak. A vegyészeti, fémvasipari és a faipari szakosztályba az iparostanonciskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvételtnek rendkívüli tanulóknak. Általában megkiváztatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, amely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevél vagy születési bizonyítvány, az elvégzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítványok, a hitelesített gyakorlati bizonyítvány és himnóltási bizonyítvány. A beiratási díj egész évre 2 frt, a tandíj félévénként 10 frt. Az igazgatóság készséggel szolgál bővebb felvilágosítással.

Névmagyarosítások. Vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel megmagyarosították: Alexa István gombosi lakos Almási-ra, Müller István zombori lakos Molnárra, Deutsch Károly ó-becsei lakos Darvas-ra, Mayer Jakab gombosi lakos Major-ra, Honorits Ferenc gombosi lakos Mihályi-ra, Czwikreutzer Bálint gombosi lakos Szigetire, Lehrmann Ferenc prigl.-sz.-iváni lakos Mezei-re, Becker Antal gombosi lakos Bajzra, Brügman Ferenc gombosi lakos Baros-ra, Huczi Antal gombosi lakos Magyar-ra, Dvorcezki Márk dályai lakos Váradira, Engel Antal prigl.-sz.-iváni lakos Angyal-ra, Lajkó József ó-kaniszi lakos Jókai-ra, Wahl János gombosi lakos Vas-ra, Walla Károly gombosi lakos Váradira, Markó István gombosi lakos Markos-ra, Zsuzsich Ferenc gombosi lakos Zádori-ra, Zábloczki József gombosi lakos Zárdi-ra.

Az eldördült fegyver. Nagy szerencsétlenség történt a napokban Vaskuton. Kindl István vaskuti lakosnak öt éves leánykája Kriksz Pál házban annak gyermekeivel játszott. Időközben oda került Müller Venczel 10 éves kanász gyerek és ez játékközben magához kerítette Kriksz Pálnak a folyosón álló vadász puskáját. Ezután a gyerekek a puskát játékosan és a Müller gyerek a nála levő puskával löni próbált, a fegyver eldördült és pedig oly szerencsétlenül, hogy a közvetlen a Müller gyerek előtt álló öt esztendősi Kindl Juliskát találta a golyó. A kis Juliska nyomban meghalt.

Eljegyzés. Preszburger Teréz bajmoki tanítónét eljegyezte Matirzko Imre bajmoki tanító.

Veszélyes ebmarás. Zentán Polyák János házőrző kutyája megbarapta Szikora András 5 éves kis fia karját. A kutya láncon volt és a fűcska véletlenül került a kutya közelébe. — A seb nem látszott veszélyesnek, mindazonáltal a fiu pár nappal később merev görsebe esett és hosszas kinlódás után meghalt.

Egy uri nő a megégés veszélyében. Ujvidékről írják: Szerdán estefelé Jankovits Pál ügyvéd neje a Kenyér-utca Radovánovits-féle ház előtt beszélgetett, midőn egyszerre csak selyem tafota rubája valamely ott beverő égő cigarettától lobbot vetett. Szerencsére idejében észrevette a veszedelmet s a bajból menekült.

Villámsújtott asszony. Bács-Földváról írja levelezőnk, hogy a mult béten a csütörtöki nagy zivatart megelőzőleg Martonocski Danica földműves asszony kiűn dolgozott a turiai kukoricaföldeken. Az ekét vonó lovakat vezette, mikor villámsapás érte, amelytől elvesztve eszméletét, összeesett, de azért a kőtőféket görösen tartva kezében és így az iszonyu dörgéstől és villámlástól megremült lovak magukkal ragadtak és jó darabon hurcolták a földön. Végre az asszony magához tért. Mint különöst kell megemlítenünk, hogy az asszony rubáját a villám teljesen letépte, inge rongyokban hullott le és egész teste megkékült. De ugy látszik a villám ereje csak távolról érte, mert azóta dolgait rendezes végzi, csak folytonos és heves főtájárról, meg almatlanságról panaszkodik. Azonkívül valami erő folyton menni, mozogni készíti. A szerencsétlenül járt asszony csodájára sokan járnak Földváron.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” június 26-iki száma 23 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Szögyény-Marich László ezüst menyegzője” (képekkel: Szögyény-Marich László nevelés és leányaival a csóri parkban; a csóri kastély, termei és parkja, stb. Erdélyi fényképei után). — „Szarvas Gábor emlékezete” Költemény Vikár Bélától Szarvas Gábor adai emlékszóbrán leleplezésére. — Regénytár: „Dána.” Történelmi körkép. Irta: Baksay Sándor (Kimmach László rajzaival). — „Híres asszonyok: Beaubarnais Hortense” (képpel). — „A három harang” Elbeszélés. Irta Szivós Béla. — „A kubai fölkézők között.” — „Klub élet New-Yorkban.” — „A Magyar Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya” (képekkel) dr. Semayer Vilibaldtól. — „Madarász József” (arcképpel). — „Szarvas Gábor szobrának leleplezése Adán” (képpel). — Irodalom és művészet, Közlönyzetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendszeres rovatok. „A Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 3 frt megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félvegre csak 1 frt 20 kr.

A verseny minden ténen, de legkivált a magyar hírlapírás terén, bannulatos eredményeket idézett elő. Ennek köszönhető, hogy a magyar hírlapírók Európában az első sorba küzdötte föl magát. S a magyar lapok közt is vezet a Pesti Hírlap, közleményeinek bősége és változatosága, forrásainak gazdasága, munkatársainak száma és elismert kvalitása tekintetében egyaránt. Hogy pedig lapjainkban annyi a jól szerkesztett napilap, abban is nagy érdeme van a Pesti Hírlapnak, mely igen sok ténen végzett husz év óta uttoró munkát s melynek minden új ötletét, újítását folyton utánozni igyekszik a többi. Voltak és vannak azonban a Pesti Hírlapnak oly ötletei is, mint az előfizető-közönségnek nyújtott kedvezmények, melyeket még nem utánoztak, mert nem utánozhat a saját többi része. Ilyen a Pesti Hírlap napitára is, melyet minden évben állandó előfizető ajándékként kap s mely — mint a szerkesztőség velünk közli — a folyó év végén ismét többféle meglepetést fog hozni (sorsjegyek és új kedvezményekre való utalványok alakjában) azoknak, akik a Pesti Hírlap előfizetése révén a napitár birtokába jutnak. S ennek a megszerzéséhez nem kell egyéb, csak hogy valaki több hónapon át szakadatlanul járassa a lapot a következő fél évben. Szóval azonban a Pesti Hírlap az ő előfizetőinek minden hónapban egy kis praktikus jegyzék-naplóval. Azt már említeni sem kell, oly közismereti tény, hogy a Pesti Hírlap nyújt ma legtöbb olvasni való közönségnek, mert egyik lap sem jelenik meg hasonló terjedelemben (naponként 20—24, vasárnapokon és ünnepeken 32—48 oldal). Ez is elismert dolog, hogy vezérékkeit a legkiválóbb publicisták, tárcáit csupa elsőrendű jeles írók írják, rovatvezetői, belső munkatársai a legkiválóbb hírlapírók. Előfizetési ára pedig akár a legkisebb lapé: havonként 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, V., Váci-körút 78.) címzendő honnan mutatványszámokat is lehet kapni. Aki pedig a Párisi Divat-órák, elsőrendű és fényes kiállítás, heti divatlapot is jaratni kívánja, az a Pesti Hírlappal együtt előfizetve, épen féláron rendelheti meg. (vagyis fél év 4 frt helyett 2 frtet.)

APRÓ TÖRTÉNETEK.

(Az életből elvesve.)

Irta: DEL TORÓ.

X.

A három diák.

Valamikor régen, amikor még kereplővel harangoztak, nagyon sok szegény diák „trekventálta” a gimnáziumokat meg a kollégiumokat. Azért is a „papisták” igen gyakran jártak „patrizálni”, a kálomisták meg „légációbá”. — természetesen a maguk „alkalmatosságán”.

Ezen „mőre patrió” utazásokból azután nem csak télire való gyűjtötték maguknak a „garabancis” diákok, hanem életpasztalokat is. A minék pedig talán nagyobb hasznát vették, mint az elemzősianak.

De hogy róluk mennyi elkövetett esinyt, meg turpisságot jegyzett föl a krónika, annak szeri-száma ninesen. De jó, hogy folygyözött a puha és olesó papirosra, különben végtelen kínos merült volna el a feledés tengerébe, a szórakozáshoz szokott jövedvő magyar ember kárára.

Es így nem merült.

Azért is tisztelni kell a papirost.

A türelmes papiros puha ugyan és olesó, de mégis keményebb a vasnál és drágább az arannyal, mert szellemi kincsesebb azunk vastag falait vékony papir-lapokból építjük fel...

A hol ezek a garabancis diákok megjelentek a faluban, ott a nép már előre is fekete fergeteget, jégesőt, tüzes istenyilát, dögvészt, stb. látott a feje fölött lebegni. Es ha mégis mind ez be nem következett, sőt ha az egészség is ugy dühöngött, hogy a pap, kántor, harangozó éhen halhatott meg, hát akkor legalább is egy véres háboru kiütését jósolta meg. Csak a pap, kántor, jegyző, tanító és egyéb kaputos ember nem adtak az ilyen babonás jóslatokra semmit sem, de azt biztosra vették, hogy ha ilyen három-négy sáska megjelenik a portájukon, hát olyan „eret vágnak” az eléskarmájukon, hogy 40 napi nagyobbjéttel

sem bírják azt kireperálni, ha mindjárt csak kenyéren és vizen „hizik” is ez alatt az idő alatt az egész háznépük.

No, de ez még nem lett volna olyan nagy baj. Hanem az már nagyobb baj volt, hogy ezek az „imposztorok” a szives vendéglátás fejében, mézes-mázos beszédükkel, vagy a házi kisasszonynak, vagy a fiatal házi-asszonynak, vagy egyéb sürgő-forgó esinos asszony-népnek ugy elesavarták a fejét, hogy a falu kovácsa a legnagyobb „srófijával” se tudta azt többé visszacsavarani.

De nem volt ritka az az eset sem, hogy a jó házigazdának a bugyellárisát a szemfényvesztés mesterségével ugy eltüntették a zsebéből, mint ha az ott se lett volna. Es ha az a bugyelláris véletlenül üres volt, a diákok haragudtak, mert becsapódtak, ha pedig kivolt tömve, mint egy afrikai papagály, a gazda haragudott, mert becsapták.

Hát még egy érdekes tajték pipa, vagy egy kívánatos esibok?... No, bizony!... nem azért voltak azok, hogy mindig gazdájuk gyönyörködjék bennök!

Csupa tevedésből vagy maguknál felejtették örökre, vagy egy kitűnő fogással elsanszírozták, hogy többé napvilágot ne lássanak.

„Összekneifükszozhatta” azután érték a gazda az egész ház népét, biz’ azok elő nem kerültek többé.

Eltűntek visszajohetlenül, bár éretők egész nemzet epedett is.

Hát az ilyen „pluszkvamperfektumságok” eltörülhetlen nyomokat, kellemetlen emlékeket hagytak a gazda lelkében. Nem is kívánta a vendéglátást „megrépétálni” az, akinek a portáján ilyesnik egyszer már megtörténtek.

A sok közül egy ilyen esetet, mert megesett, akarok mondani a szives olvasónak, a mi három diáknkról is.

Porosak voltak, mint az utszéli kőrő, mikor beértek K... faluba. A nap már leáldozni készült. A szembejövő népek keresztet vetettek magukra, hogy kísértetbe ne essenek. A garabancis diákok a keresztet visszahányták, hogy megmutassák, hogy ők is: papisták.

Egyenesen a plébániára tartottak.

Az öreg plébános gazdálkodó ember volt, de a mellett nagyon zsugori. Minden krajcárt előbb tiszzer a fogához vert, mielőtt kiadta volna. Volt is mit a tebbe aprítani. Kis bankó, nagy bankó, ölelkezett egymással a „sublatban.”

Mikor a három diák beállított hozzá, akkor is éppen a kertben foglalatoskodott. Kötözte a borágakat.

Hát hogy ezek elmondták a „gyüvetelük” célját, nagyra meresztette az öreg a szeméit. Egy kevés idő multán így szólott:

— Biz’ édes öcsém, szegény az „eklézsia” nagyon! A diákok ebből a néhány szóból biztosra vették, hogy itt a donációból nem lesz semmi, de talán a vacsora is eluszott.

— Hálást és vacsorát is — folytatja az öreg — csak egy föltétel alatt adhatok: ha három alusztok egy „strózsákon” és vacsora előtt mindegyiketek egy megfelelő idézetet mond a szentírásból a saját vacsorájához.

— Alusztok... mondunk... felelték a diákok három torokból egyszerre.

Az öreg látta, hogy hiába szabadkozik, nines mentés, hát helyeslőleg bólintott a fejével, azután pedig a vacsoráig szörnyű fukar-módon eresztette lere a beszédet. Gondolta, hogy talán ez által kerekét oldanak a diákok még vacsora előtt.

De biz’ azok szépen ottmaradtak és törték a fejüket egy-egy jóhangzású idézetten.

A vacsora pedig egy sült malac volt. (A szomszéd hozta ajándéckba.)

Midőn a szakácsné feltálalta a malacot, a plébános helyett foglalt a diákokkal együtt a terített asztalnál, a melyen azonban, nagyobb igazságnak a kedvéért, csak vizes palackok állottak.

A plébános megkínálta a vendégeit, de ugy, hogy a szó a loga közé szorult. Az első diák hozzálátott. Fogta a kését és villáját és így szólott:

— Péter vevé szabályját és a szolga fület lementszé.

Azután levágta a malacnak mind a két fület, a fülek között felejtvén a malac fejét is.

Ez az övé volt.

Most következett a második, mondván:

— És vevék a testet és elvívék.

Fogta hát az egész malacot és kivette a tálból mert ez meg öt illette meg.

A harmadiknak mi sem maradt. Ez a dolog egy kissé bosszantotta, de esakhamar feltálalta magát. Szikrázó szemekkel így szólott:

— Azután pedig vevék a kenetet és végigönték a gyülekezetet.

Es fogta a tálat és a zsiradék-maradékkal végigöntötte az egész kompániát.

Vacsora után hárman aludtak volna egy ágyban, de csak kettő tudott beleférni. A harmadik virrasztott fölöttük, mint a jó anya a gyermekei fölött. De nem is birt aludni. Mert ha igaz az, hogy: „plenuserter non studet libenter.” — hát akkor még igazabb az, hogy üres hassal meg nem lehet aludni, mert az üres gyomor kong is, korog is, és olyan revoluciót csinál, hogy az egész ház népe megszalad tőle.

Hát ez a harmadik, mert nem tudott aludni, unalmában előkereste a szentírás vaskos könyvét és olvasott belőle, hogy agyonüsse az éjszakát. De olvasgatott még azért is, hogy nem találja-e még egy olyan idézetet, a mit hasonló alkalomkor szintén igénybe vehetne.

Hosszu keresgélés után sem talált több oly csatánost, hanem talált mást. A mint a révedező szeméit hol a szent írásra, hol a butorokra vetette, feltűnt előtte, hogy egy régi íróasztal középső fiókja fölött aranyos betűk tündöklenek.

Ödament és elolvasta.

Kissé furesán hangzott az írat: „Itt nyugszik Krisztus!”

Ő még semmiféle Krisztust sem látott, gondolta hát magában, hogy megnézi, hát ha még tán eleven is az, a mi bent van.

Próbálgatta, próbálgatta, de a fiók nem engedett. Erősen zárva volt. Addig-addig piszválgatta, mert más dolga ugy sem volt, míg a zár egyszerre csak fel nem pattant.

A szédület fogta el, mikor a sok ezüst-meg arany-pézt ugy gurult ki a fiókból, mint az „eleven kenesítő.”

Azonban nem sokáig szédült, nem is soká habozott. Összeszedte a „fősrénység” kincsese bányáját” és bezsebelte. Azután szépen visszaigazította a fiókat a helyére és az előbbeni felirat alá apró betűkkel a következő lakonikus mondatot írta:

— Már nines itt, feltámadott!

A nap arany sugarai még ki sem bontakoztak a kék hegyek mögül, midőn a három „amice” már jó távol turta a port az országuton. Nem féltek senkitől, nem tartottak semmitől, mert velök volt Krisztus.

Midőn az öreg pap a hajnali harangszó után belátogatott a szobájukba, hült helyét találta a vendégeknek. Az asztalon csak egy papir-darab feküdt. Ez volt rá írva:

— Pater peccavi!

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Elzálogkölcson

floxera által elpusztított szőlők ujonani befásítására 5%, termő szőlőkre 5%, városi és nagyközségbeli házakra 5 és 6%-ra;

földbirtokra:

65 évi törlesztésre . . .	4 1/2 %
63 1/2 „ „ „ . . .	4 3/4 %
50 „ „ „ . . .	5 %
30—40 évi törlesztésre . . .	6 %
20—30 „ „ „ . . .	7 %

mellett ajánl és felvilágosítást nyújt 20 kr válaszbélyeg ellenében

Jadszko Ede.

14-8 Zombor, Prokop-ház, Szelence.

Haszonbéri hirdetmény.

Alulirott zárgondnok közhírré teszi, miszerint 376/1898. birói végzés alapján, a fő-utcán, a róm. kath. paplak átellenében levő 324. ö. i. számú házat, mely özv. Elme Istvánné szül. Grosinger Rózsa haszonélvezetében volt, mely sarok lakház kitűnő üzlethelyiséget, 2 udvari, 2 utcai lakszobát, 2 pincét, téli és nyári konyhát, raktárt foglal magában, és az udvaron külön tető alatt 2 szoba, 1 konyha és egy felszorból álló külön lakásnak is alkalmas 2 külön kerttel **ez évi augusztus hó 1-étől** haszonbérbe adja kedvező feltételek mellett, tudakozódhatni alulirotnál.

Temerin, 1898. évi június hó 20-án.

Kreczulov S. Vladimir,

3-3 kereskedő, mint zárgondnok.

2730. sz. kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Tatabáza községben elhalalozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra ezenen pályázatot hirdetek és felbivom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványait **folyó évi július hó 10-ig** annál adják be alulirothoz, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A községi jegyző javadalmaszása:

Kézpénzvetés o. é. 84 frt, 3/4 telek urbériális föld haszonélvezete adóteherrel, 35 pozsonyi mérő (22 hektl. 40 liter) háza, 6 szekér széna (váltáságra 84 frt), 6 öl kemény tűzifa, 112 kgr. súlyu bizott sertés, 75 kgr. marhabús, 31 kgr. fagygyu és 31 kgr. só. Természetbeni szabad lakás és a hozzá tartozó szérűskert használat.

B.-Almás, 1898. évi június hó 22-én.

Vojnits Máté,

főszolgabíró.

3-2

2181. szám. 1898.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur az 1898. évi június hó 13-án kelt 31013/1898. VI. 3. számú rendeletével a hogojevai három tanteremű iskola és tanító lak helyreállítását 10230 frt 14 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1898. évi július hó 16-ik napjának délelőtti 11 órájára** a zombori m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyal inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatok az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bnatpézt (vagy a bnatpénznek az állampénztárnál [adóhivatalok, vámvivatalok, sóhivatalok stb.] történt leteleltéi igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Zomborban, 1898. évi június hó 23-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

29.413. sz.
alisp. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. honvédelmi miniszter ur öngyermek-társaságának 1898. évi június hó 10-én Bács-Bodrogh vármegye közönségéhez 34.021/XIV. sz. alatt intézet leirata szerint a néhai ifjabb báró Rudics József és özvegye, szül. Szász Julia által magyar királyi honvédegyenységi egyének arvai neveltetésére leteleített alapítvány kamataiból a vonatkozó alapító oklevél IV-ik pontjához képest évi 130 frt, azaz egyszázharminc forinttal egyelőre rendszeresített egy alapítványi hely — a melynek fenti évi 130 frtnyi javadalmazásával Szeged szab. kir. város törvényhatósági arváházában egy fi. vagy leányarvának tartási költségei fedeztetnek — betöltendő.

Az alapító-level V. pontjához képest: „Az alapítvány jótéteményében részesülhet minden magyar királyi honvédségi legénységi egyén arvája, a ki életének 5 ik évét betöltötte, de 12-ik évét még tul nem baladta, a mennyiben teljesen vagyontalan s atyja után Bács-Bodrogh vármegye területén — ideértve Zombor, Szabadka, Újvidék és Baja városokat is — bir községi illetőséggel.

Es pedig: első sorban kiszolgált altisztek teljesen arvai; ezek hiányában másodsorban kiszolgált altisztek apátlan arvai; ezek hiányában harmadsorban bármely a honvédség kötelekeiben szolgált legénységi egyének teljesen arvai részesítendő az alapítvány jótéteményében, a mennyiben a fennebbi általános feltételeknek megfelelnek.

A főlvevett arva az alapítványi helynek — a melyre nézve az adományozás joga a magyar kir. honvédelmi miniszter illeti meg — élvezetében mindaddig megmarad, a míg az arváházban való neveltetése és tartása az arváház szabályai szerint koránál fogva alkalmas.

Felhívom ennél fogva az igényjogosultak hozzátartozóit (gyám, anya stb.), hogy a m. kir. honvédelmi miniszter urhoz intézett folyamodványukat — melyhez szabályszerű illetőségi és szegénységi bizonyítvány, a felveendő gyermek születési anyakönyvi kivonata és az egészségi állapotát feltüntető orvosi bizonyítvány, továbbá az apának elhalálását igazoló halotti level csatolandók — **1898. évi július hó 31-ig** Bács-Bodrogh vármegye alispánjánál vagy törvényes helyettesénél annál is inkább nyujtsák be, vagy postán oda küldjék el, mert az ezen határidőn tul beérkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Zomborban, 1898. évi június hó 28. án.

Alispán helyett:
Vojnits István s. k.,
vármegyei főjegyző.

5511. sz.
kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásba kebelvezett Felső-Kovily községében ujonnan rendszeresített irnoki állásra pályázatot nyitok, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi július hó 9-én délután 5 óráig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. — Évi javadalmazás 300 frt.

Titelen, 1898. június hó 17-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

5647. sz.
kig. 1898.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Petrovácz, Kiszács és Glozsán községekből alakult és Petrovácz székhellyel bíró köralattorvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva a pályázni kívánókat, miszerint minősítésüket igazoló állatorvosi oklevéllel felszerelendő kérvényüket **folyo évi július hó 24-ig** alulírott nál nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

Az állatorvosi javadalmazás évi 600 frt, azonkívül gróf Chottek-féle uradalomtól a Petrováczon tartandó évi 4 országos állatvásáron végzendő teendőiért évente o. é. 32 frt és azon esetben, hogyha a heti vásárokon az állatfelhajtás is engedélyeztetnek, melyért az uradalom folyamodott, további évi 68 frttal fog díjaztatni, végre a szabályrendeletileg megállapított huszemle-díjak, továbbá a körhöz tartozó községekkől egyezséggel megállapítandó látogatási díjak.

Újvidék, 1898. évi június hó 22-én.

Mezey Imre,
szolgabíró.

2080. sz. kig. 1898.

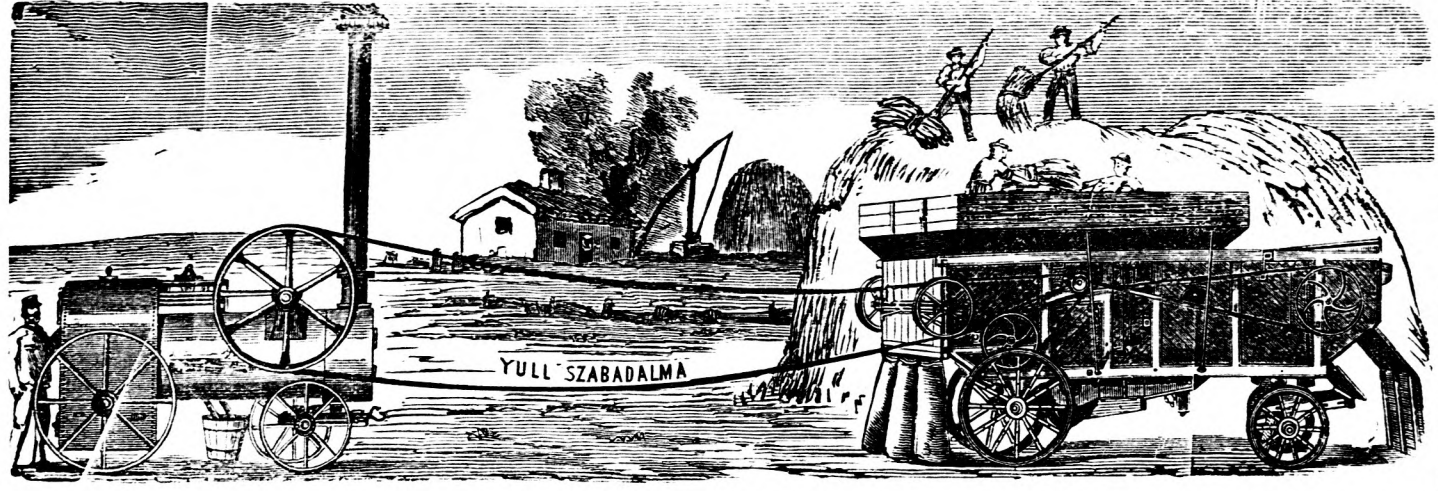
Pályázat.

Csonopla községében üresedésben levő és a községi pénztárból előleges havi részletekben fizetendő évi 462 frttal javadalmazott magyar-német tannyelvű tanítói állásra ezennel pályázati hirdetményt teszek.

Felhívom ennél fogva az érdekeltek, miszerint az ezen állás elnyerése iránti és köllőleg felszerelt pályázati kérvényeiket **folyo évi július hó 31-g** a csonoplai r. kath. iskolaszéknel annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Csonoplán, 1898. június 24.

Deák Andor, világi elnök. **Kuts Eudre,** egyházi elnök.

I. zombori gépműhelye, ércöntődéje, varrógép javító intézete

MOLITOR A.

Zomborban, apatini-ut 6. sz. saját házban, alapítottatott 1888., törvényileg bejegyzett.

Saját készítményeim.

Kisebb gazdasági gépek, ércöntődei munkálatok, vas-, acél- és réz-esztergályozás, varrógép javítások, lakatos- és mechanikai munkák.
Kereskedelmi és gazdasági cikkek és szerszámok.

Kukorica-morzsoló 1-30 frtg.
Szezska-vágó gép 20-30 frtg.
Répa-vágó gép 15-35 frtg.
Varrógépek 8-70 frtg, 10 évi jóállással.
Erc- és réz-öntvények különként 1 forinttól felfele.
Varrógép-részek mindennemű varrógépeknek.
Gépolajok és consistent-zsir.
Szivattyúk és fecskendők.

Peronospora-fecskendők elismert első rendűek 12 frt.
Vas- és rézpótrészek mindennemű gépeknek.
Csészlógépek, dobsinek acélból magas bordákkal.
Forráló-csővek gőzkazánokhoz.
Csővek kovacsolt vasból gőz- és vízvezetéknek.
Kenő- és olaj-szelencék.
Különböféle érc-összetételek.

Manometer újak és javítosok.
Áttételek (transzmisszion és géprészek) gazdasági használatra.
Géphajtó-szíjak 1-ső rendű szinbörből.
Mégsa-árúk, mégsa-szelencék, mégsa-zsinórok, buvólyuk-zsinór, dugattyúk, peronospora-lapok és spirál-csővek.
Tizedes mérlegek.
Vörös réz és cinezett fejszögek és karikák.

Vizmutató üvegek, csavarok és kulcsok, mindennemű szerszámok, sörcsapok és szelelő csapszegek.

Kazánkó eltávolító szer,

ami által a kazánkó lerakódása megakadályozatik és a fűtőanyag megtakarítása mellett, a forraló-csővek kivétele szükségtelen.
Egy teljes felszerelésű örlőjörgány vasállványon, legjobb karban 24'' kövekkel 70 frtért azonnal eladó.
Ügynököktől, melyek az én nevemben üzleteket akarnának kötni, tessék óvakodni, mivel ügynököket nem tartok, és kérem a t. c. közönséget, szükség esetén egyenesen hozzám fordulni. 12-12

6921. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Koráni Virter Eleonóra végrehajthatóan Németh István végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tökéltétel és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, O Szivácson fekvő, az ó sziváci 781. sz. jtkvben foglalt Németh István nevű álló A. + 8405. hr. 666. öisz. ház és 600 □ öl beltelekre 342 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1898. évi augusztus hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor** O Szivacz községében a megadandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladani fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.
Kelt Zomborban, 1898. évi május hó 25-én.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bír.

Kihirdetés.

A filipovai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezetője kihirdeti, hogy:

1. Porrió Jakab, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) kőműves segéd, lakóhelye Parabuty utób Drenovce, születési helye Parabuty, ideje 1873. évi augusztus hó 22-ik napja s a ki Porrió Miklós és Porrió Miklósné szül. Miller Annának fia.

2. Lux Mária Anna, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Filipova, születési helye Filipova, ideje 1872. évi február hó 12. napja s a ki néhai Lux Márton és özvegy Lux Martonné szül. Spiel Katalinnak leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést gátló körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesénél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jeleljék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Filipovan, Parabuty és Drenovczen és a „Bácska” című lapban.
Kelt Filipován, 1898. évi június hó 24. napján.

Gyarmathy Ferencz,
anyakönyvvezető.

6033. sz. kig. 1898.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Bukin, Paraga, Plávna, Obrovác és Tovarisova községekből álló bukini székhellyel rendszeresített köralattorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jöven, felhívom mindazokat, akik ezen 600 frt előleges havi részletekben fizetendő évi kétszáz forinttal és a községek által adandó ingyenes fuvarral javadalmazott köralattorvosi állásra pályázni szándékoznak, hogy minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 15-ik napjáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

N. Palánkán, 1898. június hó 21-én.

Lichtneckert,
szolgabíró.

1243. sz.

kig. 1898.

Bérbeadási hirdetmény.

Bács-Bresztovác község tulajdonát képező, eddig nagyvendéglőül használt 2 lak-, 2 koresma- és 2 vendégszoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 1 felszer., 1 pince, 1 istálló és 2 padlásból álló épület a hozzátartozó udvar és kerttel 1899. évi január 1-étől 1901. évi december hó 31-ig terjedő 3 évi időtartamra **1898. évi július hó 13-án délelőtt 8 órakor** Bács-Bresztovacz községében nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőknek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 300 frt, melyből 10% készpénzül az árverés megkezdése előtt letendő.

A többi árverési feltételek alulirt előjárásnál megtudhatók.

Bács-Bresztovác, 1898. június hó 26-án.

Zányi Félix, jegyző. **Vogl József,** 3-2 bíró.

Pályázati hirdetmény.

O-Szivacz községben leköszönés folytán megtrült s évi 270 frt javadalmazással egybekötött gyalogrendőri állásra ezennel pályázati nyitattik. Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletet igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt s sajátkezűleg irt kérvényüket **folyo évi július hó 15-ig** az előjárásnál annál is inkább nyujtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó rendőri rubázatát sajátjából köteles fedezni és a kiszolgált altiszteknek és azoknak, a kik a magyar nyelven kívül az itt divó német és szerb nyelvet is beszélik, előny biztosítottak.

O Szivácson, 1898. évi június hó 23-án.

Zsupanszky Lyubomir, jegyző. **Kanczler Fülöp,** 3-2 bíró.

Pályázat.

Bács-Martonos községében ujonnan rendszeresített községi óvónői állás betöltendő lévén, felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, kérvényeiket **f. é. július hó 20-ig** ezen felügyelő bizottságnál beadni el ne mulasszák.

Az állás dotációja 300 frt fizetés, 50 frt fűtési és 25 frt tisztogatási átalány és szabad lakás az óvodában.
Bács-Martonoson, 1898. június hó 20-án.

Eremits Vlájko, jegyző. **Dr. Benedek István,** 3-2 elnök.

Gazdák figyelmébe.

Alulírottak értesítjük az érdeklődő gazdaközönséget, hogy egyszáz pár becsületes és megbízható csonoplai arató munkás (száz kaszas és száz marokverő) minden pillanatban indulásra készen ajánlkozik bárhová aratási munkák teljesítésére.

Érdeklődők forduljanak alulírottakhoz.
Csonopla, 1898. június 29.

Deák Andor, jegyző. **Hoffmann Mihály,** 2-1 bíró.